

BY & FOLK

PÅL ENGESÆTER, folk@bt.no ANNE-GRETHER DAHL, byen@bt.no

JUBILANTER

104

Magda Rørvik,
5450 Sunde i Sunnhordland

90

Lars Andreas Mæland,
5430 Bremnes
Ingeborg Skagenes,
5936 Manger
Åse Torkildsen, 5750 Odda

80

Fowski Jasim Al-Ali,
5054 Bergen
Ingrid Dale,
5600 Norheimsund
Fridtjov Irgens,
5006 Bergen
Else Jordal, 5750 Odda
Ronald Forsyth Stewart
Keltie, 5148 Fyllingsdalen
Ingunn Mestad,
5911 Alversund
Gerd Martha Steffensen,
5097 Bergen

70

Wenche Amundsen,
5174 Mathopen
Andreas Andreassen,
5308 Klepppestø

Helga Sofie Bolstad,
6800 Førde
Kjellfrid Bøe, 5132 Nyborg
Torvald Magne Haugland,
5392 Storebø
Bodil Esther Heggdal,
5354 Straume
Liv Høyvik, 6995 Kyrkjebø
Grethe Haug Nilsen,
5137 Mjølkeråen
Vidar Opdal,
5142 Fyllingsdalen
Vigdis Stautland,
5410 Sagvåg
Arve Sæle,
5143 Fyllingsdalen
Harald Magne Tveit,
5118 Ulset
Eyrund Sofie Utne,
5614 Ålvik
Oddlaug Marie Vågenes,
5914 Isdalstø
Karl Woll, 6800 Førde
Aud-Elin Aadland,
5081 Bergen

60

Ranveig Marie Ahmer,
5913 Eikangervåg
Åshild Andersen,
5154 Bønnes
Bente Arnesen, 5238 Rådalen
Sunniva Mikaela Fasmer,
5222 Nesttun
Unni Grønvigh,
5251 Søreidgrend
Bjørn Atle Hosøy,
5918 Frekhaug
Bjørn Gudning Kaldestad,
5460 Husnes
Erling Kvarven,
5430 Bremnes
Lilly R Koppen Mjanger,
5067 Bergen
Sigrun Johanne Moe,
6869 Hafslo
Tordis Rognås, 5113 Tertnes
Petra Støyva, 5705 Voss
Ingrid Taule,
5145 Fyllingsdalen

50

Leik Sturle De Boer,
5093 Bergen
Anders Ekehaug, 5700 Voss
Minni Sissel Ekerhovd,
5360 Kolltveit
Lene-May Thorsen
Fengestad, 5305 Florvåg
Frank Ronny Andersen
Fyllingen,
5144 Fyllingsdalen
Terje Gangstø,
5261 Indre Arna
Astrid Ivarsøy, 5132 Nyborg
Bengt-Arve Johansson,
5218 Nordstrøno
Kjerstin Lisbeth Kalsås,
5260 Indre Arna
Magne Langeland,
5414 Stord
Majken Lea, 5179 Godvik
Marianne Vårdal Minde,
5148 Fyllingsdalen
Berit Nyland, 5239 Rådalen
Jaroslav Zbigniew Panek,
5304 Hetlevik
Eli Solberg Sandal, 5750
Odda
Johannes Øvrehus, 5627
Jondal

FØDSELSDAGER

Prinsesse Astrid fru Ferner fyller 83 år, forfatter Tor Obrestad 77 år, Laila Preikschas

Nygjerdet, alias Cowboy-Laila, 72 år, kunstner Lajla Krogh 70 år, billedkunstner Ingunn van Etten 65 år, næringslivsleder Marianne Lie (bildet) 53 år, skuespiller Helén Vikstvedt 51 år, artist Anneli Drecker 46 år, og næringslivsleder Celina Midelfart 42 år. NTB

INNOVATIV // OCD-klinikken gjør angstpasienter friske på fire dager. I helgen vant psykolog Gerd Kvale og teamet pris for sin behandling.

Klinikk i verdens-toppenn

LARS EIVIND MÅSEIDE
lars.eivind.maaseide@bt.no
foto BJARNE HANSEN

– Hva er OCD?

– Bokstavene står for Obsessive Compulsive Disorder. Lidelsen kjennetegnes av påtrengende, ubehagelige tanker og bilder, som pasientene forsøker å dempe ved hjelp av ulike ritualer. OCD er en utrolig invalidiserende lidelse, og er rangert blant de ti verste lidelsene man kan ha, ifølge Verdens helse-

MIN DAG

Navn: Gerd Kvale

Bosted: Bergen

Aktuell: Hjernen bak OCD-klinikken på Kronstad, som er et samarbeid mellom Helse Bergen og UiB. Vant nylig Psykologiforbundets pris for «årets nyvinning».

Hva gjør du i dag?

09.00: Er i intensivgruppe frem til 16.00, deretter undervisning for pårørende.

19.00: Skype-møte med samarbeidspartnere i North Carolina, Pennsylvania, Los Angeles, Ann Arbor og Uppsala.

20.30: Sesong fire av «Sons of Anarchy».

Vi har de beste folkene i verden på angstlidelser og OCD.

organisasjon. Rundt én prosent av befolkningen rammes av OCD. Angstpasienter skjønner ofte hva som er galt med dem, men klarer ikke å bryte mønsteret. Det kan vi hjelpe til med.

– Hva er OCD-klinikken på Kronstad?

– Klinikken startet vi i 2012, da jeg fikk to års forskningstermin fra Universitetet i Bergen. Jeg hadde lyst til å bruke de årene på noe som er viktig for pasienter innen psykisk helsevern. Jeg syns OCD – rent klinisk – er en fascinerende lidelse å jobbe med, og ønsket å lage en klinikk basert på kunnskapsbasert behandling, kombinert med kvalitetsutvikling og forskning.

– Dere vant nylig pris for «årets nyvinning». Hva går behandlingen ut på?

– I korte trekk går behandlingen ut på at man, på en skreddersydd og systematisk måte, oppsøker det som vekker angst og ubehag, uten å utføre ritualene etterpå. Denne metoden har vært kjent siden 60-tallet, men vi har tatt inn noen nye teknikker og konsentrert behandlingen over kun fire dager. Vi har våget og villet ta i bruk kjente prinsipper på en ny måte, og vår oppfatning er at dette også har en høy overføringsverdi til andre typer angstlidelser.

– Hvor unik er klinikken?

– Vi samarbeider med de beste folkene i verden på angstlidelser og OCD. Vi spurte de beste klinikerne og forskerne om de ville være med å utvikle dette, og de svarte ja. Det er fantastisk, først og fremst fordi vi kan hjelpe mange med invalidiserende angst, og kan kombinere det med forskning.

– Hva er tilbakemeldingene fra pasientene?

– Svært mange pasienter og familier til pasienter sier de har fått et nytt liv etter behandlingen. Vi har hatt rundt 300 pasienter som er ferdig behandlet eller

PS

ETT- OG TØRNINGEN ble radert ut av det norske myntsystemet for 41 år siden. Fem- og tjuefemøringen ble historie i 1984, tiøringen i 1992, mens det var over og ut for femtiøringen i 2012.

I NY OG NE tar jeg for meg regningsbunnen. Forrige gang jeg logget inn på nettbanken for å gjøre opp for meg, hadde jeg syv regninger å betale. Fem av dem opererte med ettøringer i sluttsummen.

NRK krever oppgjør fra sine seere og lyttere to ganger i året. Denne gangen var regningen på 1378 kroner – og 8 øre. Norgesenergi hadde på sin side registrert at jeg hadde brukt strøm for 2342 kroner – og 81 øre.

TELENOR OMSETTER for godt over hundre milliarder kroner årlig, de avlønnet sje-

STEIN LANGELAND

stein.langeland@bt.no

fen med cirka 17 millioner i 2014, men skulle like fullt ha alle sine øre fra meg ved siste oppgjør. Regningen for fasttelefonen (ja, jeg har den fortsatt) var på 975 kroner – og 39 øre.

Fjordkraft, som leverer ren fossekraft til hytten, vil selvfølgelig ikke gå glipp av noe, de heller, og regningen var på 600 kroner – og 55 øre. Øreavrunding synes å være fremmedord der også.

NÅ ER REGNINGENE betalt og min samvittighet ren som nysnø. Jeg har tastet inn hver krone og hvert øre, men undres stadig over at gigantene ikke har fått med seg at ettørningen forsvant i 1974.

FOLK: BT bringer gjerne minneord, jubilentomtaler og lignende. Tekstlengden bør ikke overstige 2000 tegn.
KONTAKT: E-post: folk@bt.no eller telefon 55214518.
RUNDE DAGER: Dersom du har rund dag, 50 år eller eldre i denne eller neste måned, og ikke ønsker navnet ditt på listen, kan du reservere deg på: www.bt.no/jubilant senest fire virkedager før.

ÅRETS NYVINNING: Gerd Kvale er professor i klinisk psykologi ved Universitetet i Bergen. Hun er en av hjernene bak OCD-klinikken på Kronstad, som i helgen vant Psykologiforbundets pris for «årets nyvinning». Klinikken er verdensledende innenfor sitt felt.

i behandling nå, og det er stor pågang. Vi avslutter pasienter i en takt som er helt uvant innenfor disse problemområdene, og resultatene er gjennomgående gode.

Hva går dine arbeidsoppgaver ut på?

– Jeg er kliniker, leder, forsker, veileder og mye mer. Jeg begynner arbeidsdagen litt over fem om morgenen og jobber ofte sent, men klarer å kombinere det med et godt, rikt privatliv. Det er en livsstil som jeg har valgt selv. Hver eneste uke får

jeg være med på at folk som er relativt invalidisert av angst, tar tilbake livet sitt, og det er fantastisk å få være en del av.

Dere har et tett samarbeid mellom forskning og helsebehandling. Hvor viktig er det?

– Jeg er opptatt av å øke samarbeidet mellom universitet og helseforetak. Det er viktig at klinisk og teoretisk spisskompetanse samles i sterke fagmiljø. Og så må en hele tiden sjekke om behandlingen virker. Etter min mening er dette noe vi burde gjøre i større grad enn i dag.

Hvordan er finansieringen av senteret?

– Det er en kamp hele veien. Helse Bergen og Universitetet skal ha ros for at de har lagt til rette for dette, men vi konkurrerer hele tiden om eksterne forskningsmidler. Vi må dokumentere og levere resultat hele veien. Men hva er god nok finansiering? Vi jobber ut fra at vi ønsker å hjelpe så mange pasienter som mulig, og håper vi får lagt til rette for at mennesker med angst kan få et nytt liv.

MINNEORD

Øystein Helle døde 3. februar, nær 71 år gammel. Han var yngstemann i en brøreflokk på fem.

Fire år gammel kom han til Stavanger fra Larvik. Faren hans, Hermann, var blitt skoleinspektør i gamle Hetland kommune på Nord-Jæren. Moren Berta ble en respektert lærer i byen. Storebrødrene Knut, Ingvar, Eivind og Håkon var sterkt medvirkende til at han holdt på østlandsdialekten.

Etter artium ved Hetland gymnas, flyttet Helle til Bergen, der han tilbrakte store deler av sitt liv. Han var student og seinere vitenskapelig ansatt ved Matematisk institutt ved Universitetet, før han tidlig på 1980-tallet meldte overgang til Statoil og oljebransjen.

Anvendt matematikk og databehandling var hans felt, og han tilhørte den første generasjonen av landets IT-eksperter. I Statoil var han til å begynne med tilknyttet Gullfaks-prosjektet, og var siden involvert i en rekke andre IT-prosjekter i selskapet.

Det var også statoilstillingen som førte ham tilbake til Stavanger midt på 1990-tallet.

Øystein var alltid limet i familien og venneflokken. Det var stadig aktiviteter rundt ham. Han likte å invitere til selskap og han trivdes på sjøen. Så seint som sist sommer var han styrmann da han og broren Eivind seilte over til den svenske vestkysten.

I midten av januar ble han rammet av hjerneblødning. Til tross for tre ukers intensiv og omsorgsfull innsats fra personalet ved Stavanger universitetssjukehus, sto ikke livet til å redde.

Helle var en fremstående og ærgjerrig fagmann, men like mye vil han huskes som et viktig midtpunkt i en stor venneflokk, og som en svært omsorgsfull bror, svoger og favorittonkel.

Helle var genuint opptatt av familie og slekt, og sto stadig i spissen for slekts-samlinger. Alle vennene nøt også godt av Øystein Helles omsorg og interesse for hver enkelt.

Så seint som nyttårsaften samlet han venneflokken rundt sitt store middagsbord til nok et fantastisk måltid. Uken etter var han midtpunkt i vennenes tradisjonelle nyttårs-selskap på Flatøy. Han etterlater seg gode minner og et stort tomrom.

LARS HELLE

MINNEORD

Gustav Røed sovnet stille inn i en alder av 90 år. Han var en som fikk sette sitt stempele på byens

pulserende liv. Gustav Røed deltok i politikken, og i yngre år også i idrettsbevegelsen i Bergen.

Fra tidlig på 1950-tallet ble han aktiv i Arbeiderpartiet, og var i alle år medlem av Jernbanepersonalets partilag av DNA. Han ble leder av partiets organisasjonsutvalg, var medlem av partistyret, og ble til slutt valgt som leder av Arbeiderpartiet i Bergen. Han etterfulgte der Harry Hansen.

I mange år var han medlem av bystyret i Bergen, og satt i formannskapet over flere perioder. I Inger-Margrethe Presteruds fravær som vara-medlem på Stortinget, fungerte Gustav Røed i hennes jobb som kommunalråd.

I sin politiske oppgave for Bergen kommune, satt Gustav Røed i flere perioder som Arbeiderpartiets medlem i det prestisjetunge byggningsrådet. Han jobbet godt i bystyregruppen, og hadde et fint og konstruktivt samarbeid med Bengt Martin Olsen og Per Kragseth. Gustav Røed var i mange perioder styre-medlem i Bergens Arbeiderblad og i A/S Tårnhjørnet.

Gustav Røed gjorde seg bemerket på områder utenfor politikken, blant annet som sjef for jernbaneverkstedet på Kronstad. Han spilte også fotball, først for Idrettslaget Nymark og senere i Sportsklubben Brann, hvor han deltok på Banns finalelag mot Fredrikstad i 1950.

Våre tanker går til Gustavs etterlatte.

ARNE JAKOBSEN

DAGENS NAVN

I dag har **Randi, Randulf** og **Ronja** navnedag. Randi er kortform av norrøne Ragnfrid, som er sammensatt av ragn (av regin – makt, gud) og fridr (skjønnhet).

Randulf er sideform til Randolf, Randolfr, som er sammensatt av rond (skjold) og ulf (ulv). NTB

HAVNEN

JEKTEVIKSTERMINALEN TVERRENDE: «Stavangerfjord» fra Hirtshals kl. 13.00, retur kl. 14.15.
HURTIGRUTEKAIEN: «Finnmarken» fra Kirkenes kl. 14.30, retur kl. 22.30.

KILDE: BERGEN OG OMLAND HAVNEVESEN